

OKUL REHBERLİK SERVİSİNİ TANIYALIM

Bu yazımızda sizlere, Rehberlik Servisi'nin yapısını, rehber öğretmenlerin çalışma alanlarını, eğitsel, mesleki ve kişisel olarak okullarda ne gibi faaliyetler yürüttüğünü tanıtmaya çalışacağız.

Eğitim, veli- öğretmen-öğrenci işbirliği ile gerçekleşen bir süreçtir.

Her birey yaşamı boyunca özellikle eğitim hayatında bazı güçlüklerle ve çözüm bekleyen problemlerle karşılaşır. Velilerimizin, öğrencilerimizin ve öğretmenlerimizin zaman zaman şu gibi sorunlarla karşılaştıkları olmuştur:

Velilerin: “ Çocuğum yeterince ders çalışmıyor, sınavlarda beklentilerimiz düzeyinde başarı gösteremiyor. Kardeşleri ile bir türlü anlaşamıyor çoğu zaman çatışma yaşıyor. Bilgisayarda oyun oynarken saatlerce dikkatini verebilirken ders başında aynı şekilde dikkatini toplayamıyor. Çocuğum çok sessiz bir türlü kendini ifade edemiyor, sınıf içinde ve arkadaşları arasında silik kalıyor. Çocuğum çok hareketli hiç yerinde duramıyor. Ödevlerini titizlikle yapmıyor çok çabuk sıkılıyor. Hangi mesleği seçeceğine bir türlü karar veremedi. Kendine olan güveni çok az, basit sayılabilecek işleri bile yaparken bizden yardım bekliyor. Bazı derslerden öğretmenlerinin istediği düzeyde performans sergileyemiyor. Okula gelmek istemiyor. Sınavlarda çok heyecanlanıyor bildiği halde yüksek not-puan alamıyor vs.

Öğrencilerin: Arkadaşlarımla sınıf içince çatışma yaşıyorum, derslerde yeterince başarılı olamıyorum. Sınavlarda çok heyecanlanıyorum sınav esnasında bildiklerimi bile unutuyorum. Bazı derslerde ne kadar çalışırsam çalışayım başarılı olamıyorum. Hangi mesleği seçeceğim konusunda kararsız kalıyorum. Hangi derse nasıl çalışacağım konusunda bilgi sahibi olmak istiyorum. Eğitim hayatım boyunca gireceğim sınavlar ve devam edeceğim okul-bölümler hakkında bilgi sahibi olmak istiyorum. Test çözme ve verimli çalışma yöntemleri hakkında yeterince bilgiye sahip değilim vs.

Öğretmenlerin: Sınıf içerisinde huzuru bozuyor ders yapmamı engelliyor. Arkadaşları ile sürekli çatışma içinde. Hangi mesleği seçeceğini ve amaçlarının neler olduğunu belirleyemedi. Bazı derslerde sürekli düşük notlar alıyor bir türlü öğrenemiyor. Derse yeterince hazırlanmadan geliyor, ödevlerini düzenli yapmıyor. Sınıf içerisinde çok hareketli çoğu zaman yerinde duramıyor vs.

Peki bu ve buna benzer problemlerle karşılaştığımız zaman neler yapıyoruz? Her birey karşılaştığı güçlüklerle baş etmede işlevsel veya değil bazı çözüm yolları izler. Fakat bazen izlenen yol pek işe yaramaz ve profesyonel yardım alma ihtiyacı hissederiz. Bazen de çözüm üretme ihtiyacı hissedilir fakat nereye başvurulacağı hakkında bilgi sahibi değildir?

İşte bu gibi durumlarda eğitim öğretimin vazgeçilmez bir kolu olan “Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık” devreye girer. Rehberlik bireyi tanımak, onu kendisine tanıttirmek, problemlerini çözmesi, gerçekçi kararlar alması, ilgi yeteneklerini geliştirmesi, çevresine sağlıklı ve dengeli bir uyum sağlaması ve böylece kendini gerçekleştirme için ilgili kişilerce (psikolojik danışman) yürütülen profesyonel yardımlar bütünüdür şeklinde tanımlanmaktadır.(Kepçeoğlu, 1994, Aktaran B.Yeşilyaprak)

Bu meslek alanını daha iyi tanımak için uzmanlar tarafından ortaya konan bazı ilkeleri belirtmekte fayda var

- Rehberlik çocuğın elinden tutup yürütmek, bütün ihtiyaçlarını karşılamak değildir.
- Öğrenciyi korumak, her sıkıntıdan kurtarmak, problemlerini çözmek için doğrudan yardım yapma değildir.
- Öğrenciyi öğüt vermek, telkinde bulunmak, tavsiyelerde bulunmak değildir..

- Öğrencilere test uygulamak, anket yapmak, fiş doldurmak dosya tutmak gibi rutin işler değildir.
- Okulda disiplini sağlama, öğrencileri tehdit etme, kontrol altında bulundurma, onları yargılama işi değildir.
- Rehberlik idarenin istek ve arzularını öğrencilere dayatmak, öğrenci ile okul idaresi arasında aracılık etmek işi değildir.
- Öğrenciyle ahbaplık etmek, sohbet yapmak, dertleşmek değildir.
- Bilgi vermek, ikna etmek, inandırarak ve önderlik ederek çocukların davranışlarını etkilemek değildir.

Peki, nedir rehberlik?

- Rehberlik isteklilik ve gönüllülüğe dayalı bir yardımdır.
- Rehberlikte öğrenci hakkında hazırlanan test, anket, bilgi toplama amaç değil, öğrencilere yardımcı olmak için kullanılan araçtır.
- Rehberlikte danışan öğrencilerin özellikleri ne olursa olsun, hasta olarak algılanmaz ve özelliklerine kişiliklerine saygı duyulur
- Rehberlikte ilişkiler tek yönlü olmayıp, rehber öğretmen ile öğrencinin karşılıklı saygı, hak, sorumluluk işbirliğine dayalı bir etkileşim ilişkisi vardır
- Rehberlikte öğrenci hakkında edinilen bilgiler açık yakalama, tehdit etme baskı aracı olarak kullanılmayıp gizli ve özel her türlü bilgiler onun en verimli gelişimi için kullanılır ve gizli tutulur
- Rehberlik bireyin benlik ve kişilik gelişimine yardımcı olmaktadır.
- Rehberlik disiplin işi değildir. Yalnız öğrencilere her türlü uyumları için, program ve birlikte yaşama, bilmeden hatalara düşmemeye yönelik kurallar hakkında bilgi verilebilir.
- Rehberlik öğrencilerin her türlü eğitimi ve gelişimi için uygun ortam yaratmaktır.
- Rehberlik sadece sorunlu olan öğrencilerin problemlerinin çözümüne yardımcı olma, onlara bir takım hizmetler sunmayla sınırlı değildir. Önleyici, yönlendirici, uyum sağlayıcı, geliştirici, bütünleştirici, aydınlatıcı fonksiyonlarıyla diğer öğrencilere de hitap etmektedir.
- Rehberlik sadece psikolojik danışma değildir, rehberlik aynı zamanda bir kişilik hizmetleri topluluğu olarak sağlık, sosyal kültürel v.b hizmetleri de içermektedir.

Bu açıklamaları yaptıktan sonra rehberlik ilkelerinden en önemlisine daha ayrıntılı değinmekte fayda var. "Rehberlikte gizlilik esastır". Öğrenci öğretmen veya veli ile yapılan her türlü görüşme, danışma ve mülakatlar gizli tutulur, bireyin kendi isteği ve onayı dışında kesinlikle bir üçüncü şahısla paylaşılmaz. Bu yüzden problemlerin etraflıca konuşulmasında ve çözüm yolları bulmak için ayrıntılı olarak analiz edilmesinde hiçbir sakınca yoktur. Meslek ilkelerine tam olarak bağlı her psikolojik danışman bu ilkeye titizlikle uyar-uyması gerekir.

Profesyonel yardım alma davranışı bir "kültürlülük" göstergesidir. Çoğu birey için her ne kadar "benim yardıma ihtiyacım yok, kendi işimi kendim yaparım" düşüncesi hakim olsa da, önleyici rehberlik bağlamında problem ortaya çıkmadan veya daha fazla büyümeden, çözüm odaklı uzman yardımı almak, karşılaşılan problemin içinden çıkılması zor bir hal almasına engel olacak, birey daha mutlu ve etkili bir yaşam sürmek için önemli bir adımı atmış olacaktır.

Ülkemizde ilköğretim- Lise düzeyinde okulların bünyesinde Rehberlik Servisi- Rehber Öğretmen mevcuttur ve işlevsel olarak çalışmalarını sürdürmeye gayret göstermektedirler. Çalışmalarımızın daha verimli olması, öğrencilerimizin daha kaliteli bir eğitim –öğretim hayatı sürdürebilmesi için sizinle her zaman işbirliği içerisinde olmamız gerektiğini unutmayınız. Sağlıklı, mutlu ve üretken bir yaşam geçirmeniz dileği ile.

KAYNAKLAR:

Eğitimde Rehberlik Hizmetleri (Binnur Yeşilyaprak, Nobel Yayın Dağıtım, 2004
Psikolojik Danışman Dergisi (Samsun RAM. Eylül 2005)
Rehberlik Sitesi (Rehberlik nedir, ne değildir? ,2007)

HAZIRLAYAN:

Suat ERDURCAN *
(Psikolojik Danışman)
(ADANA/ YÜREĞİR R.A.M.)